

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobkyně: **L. K.**, zastoupené JUDr. Lenkou Kulhavou, advokátkou se sídlem Praha 2, Slezská 19, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 3. 2004 č.j. 36 Az 452/2003 – 67,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 25. 3. 2004 č. j. 36 Az 452/2003 – 67 zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále i „stěžovatelka“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2002 č. j. OAM-2533/VL-07-ZA04-2002, kterým nebyl žalobkyni udělen azyl podle ustanovení § 12, 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo vysloveno, že se na ni nevztahuje překážka vycestování dle § 91 téhož zákona.

V odůvodnění rozsudku Krajský soud v Brně shrnul dosavadní skutková a právní zjištění ve věci a zejména uvedl, že z obsahu správního spisu plyne, že žalovaný při hodnocení skutečností uváděných žalobkyní vycházel z informací ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Bělorusku ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států za rok 2001, z informací Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 8. 4. 2000 a informací společnosti Člověk v tísni z roku 2002,

tyto podklady jsou pro posouzení situace žalobkyně dostatečné. Dle krajského soudu je zřejmé, že žalobkyně nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, skutečným důvodem žádosti o azyl je v jejím případě snaha o legalizaci pobytu, neboť pokud by pociťovala takovou intenzitu pronásledování svědčící pro ohrožení jejího života či svobody, o azyl by požádala ihned po vstupu na území České republiky. Žalobkyně se však rozhodla podat žádost o azyl teprve po kontrole cizineckou policií a uložení trestu správního vyhoštění. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené správní rozhodnutí bylo vydáno ve shodě se zákonem a žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Žalobkyně podala proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Brně včas kasační stížnost, ve které uvádí, že rozhodnutí žalovaného správního orgánu je nezákonné, protože žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci, čímž porušil § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu, důkazy, které si žalovaný opatřil, nebyly úplné, došlo opětovně k porušení § 32 odst. 1 a § 34 odst. 1 správního řádu, a rozhodnutí žalovaného nevyplývá ze zjištěných podkladů, žalovaný tak nesprávně posoudil žádost o azyl. Stěžovatelka tvrdí, že v zemi původu je ohrožena na životě, nemá se kam obrátit o pomoc, protože stát takové poměry trpí a podporuje je. Stěžovatelka má za to, že v jejím případě jde i o důvody humanitární, na základě kterých by bylo možno udělit azyl dle § 14 zákona o azylu. Stěžovatelka se odvolává na čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, podle kterého nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu, a na dva s tímto článkem související rozsudky Evropského soudu pro lidská práva, také poukazuje na čl. 43 a čl. 53 Příručky postupů a kriterií pro určování právního postavení uprchlíků, vydané Vysokým komisařem v lednu 1922 v Ženevě. Stěžovatelka navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu projednání, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy, a odkazuje na správní spis ve věci, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky. Žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta a nebyl jí přiznán odkladný účinek.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka podala dne 11. 5. 2002 žádost o udělení azylu, ve které uvedla, že vlast opustila v lednu roku 1998 ze strachu o život, neboť měla problémy s mafií, podpálili jí obchod, požadovali po ní výpalné, vyhrožovali jí, měla strach, že ji někdo zabije. Stěžovatelka dále uvedla, že není a nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani jiné organizace, v České republice by chtěla žít a pracovat, v případě návratu do vlasti se obává osob, které jí vyhrožovaly. Dne 31. 7. 2002 v pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu stěžovatelka podrobněji popsala problémy, které měla při podnikání ve vlasti se soukromými osobami, které po ní požadovaly pravidelné poskytování peněz, také uvedla, že na policii se obrátila jen jednou, a to když jí byl zapálen obchod, ale neví, jestli to policie vyšetřovala. Stěžovatelka připustila, že jiné než shora popsané potíže ve vlasti neměla, o azyl nežádala dříve, protože tento institut neznala, na území České republiky pobývala nelegálně.

Součástí správního spisu je rovněž část zprávy Ministerstva zahraničí Spojených států o Bělorusku z roku 2002, zpráva o Bělorusku Ministerstva zahraničních věcí České republiky z roku 2000 a informace společnosti Člověk v tísni z ledna roku 2002.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka v kasační stížnosti výslovně neoznačila zákonný důvod jejího podání, avšak z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že byla podána z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen "s. ř. s."), tedy z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Stěžovatelka v kasační stížnosti trvá na tom, žalovaný v řízení o udělení azylu nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci, čímž porušil § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu, důkazy, které si žalovaný opatřil, nebyly úplné, došlo opětovně k porušení § 32 odst. 1 a § 34 odst. 1 správního řádu, a rozhodnutí žalovaného nevyplývá ze zjištěných podkladů.

Nejvyšší správní soud se však domnívá, že skutkový stav věci zjištěný žalovaným má jednoznačnou oporu ve správním spise. Podle Nejvyššího správního soudu provedl žalovaný ve věci řádné dokazování dle ustanovení § 34 odst. 1 správního řádu, když pro rozhodnutí si opatřil dostatek podkladů (vycházel zejména z tvrzení stěžovatelky uváděných v žádosti o udělení azylu a v pohovoru k důvodům této žádosti, z informací o situaci v Bělorusku Ministerstva zahraničí Spojených států a Ministerstva zahraničních věcí České republiky), na jejichž základě zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, a to v souladu s ustanoveními § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí. Z předloženého správního spisu také vyplývá, že stěžovatelka byla informována o veškerých podkladech, které žalovaný pro rozhodnutí shromáždil, a byla jí dána možnost seznámit se s jejich obsahem a vyjádřit se k nim či způsobu jejich získání, případně navrhnout jejich doplnění, čehož stěžovatelka nevyužila. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný podrobně popsal průběh řízení o udělení azylu, právní a skutková zjištění ve věci, hodnocení důkazů a konečná stanoviska. Rovněž krajský soud vycházel z dostatečných podkladů potřebných pro rozhodnutí, ve věci provedl řádné dokazování a dospěl ke stejným závěrům jako žalovaný, své rozhodnutí řádně odůvodnil. Nejvyšší správní soud přijaté závěry sdílí a pouze konstatuje, že negativní chování vůči stěžovatelce ze strany osob, které ona označuje jako mafii, jež bylo evidentně vedeno snahou získat finanční prostředky, nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, neboť zákon o azylu neposkytuje ochranu pro takové pronásledování soukromými osobami. V řízení proto nebyla shledána vada ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud v souladu se svou ustálenou judikaturou připomíná, že povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu dle zákona o azylu, jen tehdy, pokud žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v zákoně uvedené. Z žádného ustanovení zákona o azylu však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu, jež žadatel neuplatnil, a poté k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

V kasační stížnosti stěžovatelka nově uvedla, že v jejím případě jde i o důvody humanitární, na základě kterých by bylo možno udělit azyl dle § 14 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Proto k výše uvedené skutečnosti, o níž se stěžovatelka nezmínila ve správním řízení o udělení azylu u žalovaného ani v řízení o žalobě u krajského soudu, a kterou uplatnila teprve po vydání napadeného rozsudku v kasační stížnosti, nelze přihlížet.

Na závěr Nejvyšší správní soud upozorňuje, že právní institut azylu nelze směšovat s instituty sloužícími k legalizaci pobytu cizinců na území České republiky, které jsou vymezeny například v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatelka podala také návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se návrhem nezabýval, neboť věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu